

Vyjádření školitelky k doktorskému studiu a odborné činnosti Mgr. Michala Lázničky

Mgr. Michal Láznička se během svého doktorského studia a v anglicky psané disertační práci *Discourse Production of Czech Speakers with Aphasia* zaměřil na možnosti přínosu usage-based přístupu k jazyku v lingvistickém výzkumu afází. Vlastním předmětem výzkumu byly přitom různé typy frekvenčních efektů v produkci českých afatických mluvčích a možnosti jejich interpretace a využití v ověření lingvistických teorií či v terapeutické praxi. Kol. Láznička v disertační práci prokazuje velmi dobrou orientaci v aktuální zahraniční odborné literatuře z oblasti afaziologie i z relevantních zdrojů k usage-based přístupu k jazyku. Jelikož empirický lingvistický výzkum z oblasti české afaziologie je prozatím nepříliš početný, je disertační práce kol. Lázničky zásadním rozšířením poznatků o specifických projevech českých afatiků. Rovněž zvolená teoretická perspektiva, usage-based přístup k jazyku, přispívá k cenným náhledům, i v mezinárodním kontextu v odborné literatuře rozvíjeným jen omezeně. Soubor dat, na němž je založen disertační výzkum, je relevantní a pro tento typ studií adekvátně rozsáhlý. Poznatky, které plynou z provedeného empirického výzkumu, jsou hodnotné a obohacují jak afaziologii, tak teoretické uvažování o frekvenčních efektech v jazykové produkci mluvčích češtiny a afatiků specificky. Disertační práci kol. Lázničky tak hodnotím jako vydařenou co do zaměření, koncepce, struktury i provedeného výzkumu a dosažených výstupů. Jediná věc, která mě upřímně mrzí, je formulační, stylistické a formální nedotažení několika úseků textu práce z důvodu jejího překotného dokončování, které bohužel snižuje celkový dojem z disertační práce.

Podstatným cílem doktorského studia kol. Lázničky bylo a) poukazovat na výhody korpusového a usage-based přístupu k popisu jazyka v poznání produkčních vzorců u afatických mluvčích v češtině, a to i s přesahem pro terapeutické účely; b) vytvořit soubor projevů afatiků zpracovaný standardními metodami korpusové lingvistiky a využitelný i v dalších, navazujících afaziologických výzkumech realizovaných nejen autorem předložené disertace. K oběma těmto cílům doktorské studium Michala Lázničky významně přispělo měrou překračující vlastní text disertační práce, viz mj. dílčí studie či zprávy (Láznička 2016, 2019, 2020).

Kol. Láznička během svého doktorského studia z důvodu vlastního odborného rozvoje a naplnění standardů běžných v soudobé usage-based lingvistice absolvoval několik letních škol zaměřených na korpusovou lingvistiku a využití statistických metod v lingvistickém výzkumu. Díky podpoře Anglo-Czech Fund strávil jeden akademický rok na Univerzitě v Birminghamu a sběr a zpracování dat produkce českých afatiků byl podpořen vnitřním grantem FF UK.

Kol. Láznička během doktorského studia vystoupil s příspěvky na celkem 17 zahraničních konferencích, typicky zaměřených na usage-based lingvistiku, korpusovou lingvistiku či psycholingvistiku. Tematicky se příspěvky dotýkaly jak přímo výzkumu souvisejícího s disertací, tak dalších sond dokládajících frekvenční efekty v užívání jazyka. Domnívám se, že kol. Láznička měl během doktorského studia jen omezený čas pro zpracování těchto výzkumů do dílčích odborných studií (viz např. Křivan & Láznička, 2018) a že mnohé tyto konferenční příspěvky stejně jako vlastní empirický výzkum obsažený v disertační práci má v budoucnu smysl publikovat ve formě anglojazyčných odborných studií.

Mgr. Michal Láznička vzhledem ke své asistentké pozici nejprve na Katedře Blízkého východu, posléze v Ústavu obecné lingvistiky získal široké zkušenosti s výukou více než desítky kurzů v pregraduálním studiu na obou pracovištích a zároveň vedl 5 závěrečných prací. Z dosavadních pedagogických zásluh kol. Lázničky si za všechny dovoluji vyzdvihnout zejména přípravu a realizaci anglojazyčného kurzu *Aphasia: an introduction from linguistic perspective*, jenž je v nabídce FF UK v současnosti unikátní.

Na závěr svého zhodnocení bych ráda uvedla, že odborné aktivity kol. Lázničky zahrnují podstatnou měrou i působení v oblasti popularizace a komunitního odborného života: podílí se na organizaci mezinárodní doktorandské konference Linguistics Prague i na udržení dlouhé tradice studentských lingvistických workshopů „Žďárek“, pomáhal zakládat tradici České lingvistické olympiády, jejíž vítězové se úspěšně umisťují na celosvětovém finále lingvistické olympiády, v roce 2019 byl Michal Láznička hlavním organizátorem celosvětového finále lingvistické olympiády v Praze. Je členem popularizační a vzdělávací platformy Library of Languages, jež pořádá Evropský den jazyků v Kampusu Hybernská, největší akci k Evropskému dni jazyků podporující vícejazyčnost a výuku cizích jazyků v České republice.

Domnívám se, že pedagogická činnost a popularizace jazykovědy v některých obdobích ovlivňovala soustředěnou a kontinuální práci Mgr. Lázničky na vlastním textu disertační práce. I tak jsem jednoznačně přesvědčena, že jeho doktorské studium zahrnuje všechny podstatné aspekty a standardní složky, vykazuje jasnou volbu tématu a směřování výzkumu, originální a inspirativní přinejmenším v československém kontextu, a pevně věřím, že tento potenciál přínosu doktorského studia Mgr. Lázničky pro odbornou veřejnost bude ještě v budoucnu využit v navazujících odborných studiích.

Celkové hodnocení disertační práce Mgr. Lázničky: prospěl

V Praze dne 21. 2. 2023

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.